سری جزوات آموزشی برای مربیان هنری



چرا بچه ها کاردستی را بیشتر دوست دارند



راهکارهایی برای بالا بردن اشتیاق کودکان به کاردستی

نویسنده و مدرس علیرضا قالیجاری

www.artkoodak.ir

چرا بچه ها کاردستی را بیشنر دوست دارند

راهکارهایی برای بالا بردن اشتیاق کودکان به کاردستی

نویسنده و مدرس : علیرضا قالیجاری

مقدمه :

شاید درباره کاردستی مطلب زیادی خوانده باشید و به عنوان مربی با بچه ها کارهای جذاب و جالبی انجام داده باشید ولی موضوع این است که در دنیای هنر کودکان برای کاردستی یک جایگاه خاص و مدونی تعریف نشده و هر آنچه انجام میشود بر مبنای ذوق و خلاقیت مربی است و البته توانایی کودکان هر پایه ولی باید توجه کرد که کاردستی یا همان دست ساخت های بچه ها که من به عنوان هنر فکر و دست از آن نام می برم در طول چندین دهه گذشته چنان مورد توجه کارشناسان هنر قرار گرفته که شاید در کمتر هنری دیده شود . این موضوع اهمیت کاردستی را می رساند ولی متاسفانه در جامعه ما چون به این هنرنگاهی سطحی میشود هنوز آن رویکرد و مسیر درست برای آن تدوین نشده. عدم برنامه مدون – نبود توانایی مربی – کمبود امکانات و از همه بدتر نگاه سطحی باعث شده کاردستی جزء اولویت های بعدی هنر کودکان باشد . در صورتی که بچه ها به کاردستی علاقه زیادی دارند و شاید بیشتر از نقاشی به کاردستی گرایش داشته باشند من در این مقاله کوتاه میخواهم شما نگاهی دقیق تری به هنر کاردستی داشته باشید و بیان کنم چرا بچه ها به این هنر علاقه دارند و چرا بعضی ها علاقه کمتری دارند .

کاردستی ،توجه و عدم توجه بچه ها نسبت به آن

چرا بچه ها کاردستی را بیشنر دوست دارند این فقط یک سوال نیست که بخواهم به آن جواب دهم و شما هم یا تایید کنید یا رد . این سوال یک موضوع رونشناختی هنری برای کودکان است که دلایل زیادی را میتوان برای آن در نظر گرفت. این مقاله بررسی کاردستی و اینکه کاردستی چرا به وجود آمد و چرا کودکان به آن گرایش بیشتری نسبت به نقاشی دارند و اینکه چرا بعضی از مربیان بیان میکنند که بچه ها بیشتر به کاردستی علاقه دارند تا نقاشی می پردازد . در این مقاله شما با روند شکل گیری کاردستی یا همان دست ساز های ساده آشنا خواهید شد.

در ادامه این موضوعات به دلایل و راهکارهای علمی برای علاقمند کرن بیشتر کودکان اشاره خواهم مرد و بیان خواهم کرد که مشکل اصلی از کجا سرچشمه میگیرد .. این مقاله آموزشی و مقالات تخصصی در این زمینه باعث میشود شما به صورت حرفه ای به هنر کودکان بپردازید و بتوانید خودتان راهکارها و مشکلات را بررسی کنید.

انسانهای اولیه و دست سازهای آنها

قبل از جواب به این سوال کمی عقب تر می رویم به هزاران سال پیش که انسانها چگونه به ساخته های دست خود نیاز پیدا کردند و بعد در طول تاریخ این ساخته ها به چه جیزهایی تبدیل شد. این درس این مقاله در واقع بیان کننده موضوعی است که اگر از آن اطلاع پیدا کنید خواهید توانست مشکل نقاشی کودکان را حل کنید .. به اشتباه نخوانده اید شاید بپرسید موضوع کاردستی است و چه ارتباطی به نقاشی دارد؟ اگر دقت کرده باشید بچه ها در آموزش بیشتر به کاردستی گرایش دارند تا نقاشی و این را بارها و بارها مربیان هنری با من در میان گذاشته اندو اصلا یکی از دلایل اینکه این مقاله نگارش شد همین سوال و تعجب همکاران هنری بود که چرا بچه ها کاردستی را بیشنر دوست دارند



البته این موضوع دلایل زیادی دارد که تعدادی از این دلایل برمیگردد به بچه ها و مقداری هم به خود مربی .که من در این مقاله به آن ها اشاره مختصری میکنم . اگر این مقاله با دقت خوانده شود و بعد بکار گرفته شود چند تاثیر جالب را در کلاس خودتان خواهید دید که به شرح زیر بیان میکنم

الف = خواهید دید که بچه ها با اشتیاق بیشتری نقاشی و کاردستی را انجام میدهند.

ب= کاردستی برای کودکان هدفمند تر اجرا میشود.

ت- بچه ها به هنر کودکان ه عنوان یک تکلیف نگاه نمیکنند.

در طول تاریخ انسانها برای اینکه نیازهای خود را بر طرف کنند مجبور بود چیزهایی را بسازند که راحت تر زندگی کنند این دست ساخت ها شرایط زندگی را برای آنها راخت تر میکرد. با این دست سازه ها و به مرور زمان انسان غار نشین از غارها به محیط باز آمدند خانه درست کردند برای شکار نیز و تیر و کمان ساختند ظروف سفالی ساختند و سنگ واستخوان ابزارهای مختلف . و به مرور این دست ساخت ها زندگی انسانها را تغییر داد.

در طول قرنها این حس نیاز باعث شد که انسان پیشرفت های شگرفی داشته باشد و به مرور جایگاه دست سازها تغییر کرد گرایشات درونی و تخیلی و .. باعث شد چیزهایی ساخته شود که دیگر بحث نیاز و آسایش نباشد بلکه توجه انسان به خلق زیبایی و تزئیین و نیز خرافات به میان آمد دست سازها به وسایل تزئینی و آئینی بیشتر گرایش پیدا کردند و زیور آلات گرفته تا تزئینات داخل منزل و ساخت مجسمه ها و...

سبک ها و رشته های هنری در طول تاریخ به وجود آمد و هر همیشه شاهد تحولات زیادی در پیشرفت بشر بوده و هستیم .



کودک از بدو تولد همیشه به دنبال تجربه و کنجکاوی بوده و هست . کودک با لمس کردن و با دیدن و.. با محیط اطراف خود ارتباط برقرار میکند او دوست دارند کشف کند چیزی را بسازد یا چیزهایی را با هم ترکیب کندد کودک به صورت ناخودآگاه نسبت به زیبایی ها واکنش نشان میدهد و به مروز زمان جایگاهی برای هنرهای دستی کودکان تحت عنوان کاردستی تعریف شد .

ولی آیا نیاز بچه ها باعث شده تا این هنر به وجود بیاید مسلما الان دیگر بحث نیاز فیزیکی نیست که بچه ها به دست سازهای حودشان مانند انسانهای اولیه نیاز داشته باشند. موضوعی که در کاردستی کودکان مطرح شد بحث مهارت آموزی برای بهتر یاد گرفتن و بهتر زندگی کردن است . در این زمان ما با کاردستی توان ذهنی و جسمی کودک را بالا می بریم تا بتوانیم به آنها کمک کنیم ذهنی خلاق و پویا و زندگی بهتری داشته باشند.

بپه ها نسبت به کاردستی احساس نیاز درونی نمی کنند

نیاز الان بچه ها نیاز فیزیکی نیست بلکه نیاز درونی است. یکی از مشکلات آموزش کاردستی این است که بچه ها به کاردستی احساس نیاز درونی نمیکنند. این موضوعی است که اگر مربیان به آن دقت کنند اشتیاق و خلاقیت بچه ها بالا خواهد رفت . همین موضوع در نقاشی بیشتر به چشم میخورد . بچه ها نمیدانند چرا باید نقاشی یا کاردستی درست کنند. چون احساس نیاز درونی قویی ندارند. متاسفانه خیلی از مربیان تصور میکنند که نقاشی و کاردستی یک تکلیف است که بایستی انجام شود. و این حس را به بچه ها منتقل میکنند و به همین دلیل انگیزه ای برای انجامش به وجود نخواهد آمد.

البته این را بگویم که بچه ها بین نقاشی و کاردستی گرایش بیشتری به کاردستی دارند و به همین خاطر این مقاله تحت عنوان چرا بچه ها کاردستی را بیشنر دوست دارند نگارش شده ولی به این معنی نیست که بچه ها عاشق کاردستی هستند . زمانی بچه ها عاشق کاردستی خواهند شد که نسبت به آن احساس نیاز درونی کنند . در آموزش مدرن هنر کودکان خواسته های کودکان و آنچه را که دوست دارند مد نظر قرار میگیرد . ولی متاسفانه در آموزشهای ما به کودکان این مربی است که تعیین میکند بچه ها چه چیزی نیاز دارند.

احساس نیاز درونی در کودکان نیازهای ساده ای هستند که اگر کمی دقت کنید میتوجه خواهید شد . تصور کنید یک کودک ۷ تا ۱۰ ساله نسبت به ماسک سازی اسپایدر من یا بتمن چه واکنشی از خود نشان میدهد حالا تصور کنید همان کودک قرار است ماسک چهره ساده یا چهره خودش را درست کند مطمنا هیچ علاقه ای به ساخت ماسک چهره خود ندارد...

توجه کنید هنوز به جواب سول این مقاله یعنی چرا بچه ها کاردستی را بیشنر دوست دارند نرسیده ام و در ادامه به آن خواهم پرداخت چون تمام این مطالب و نتیجه جمع بندی آن میشود حواب سوال. تا این مرحله دانستیم که بچه ها باید یک حس نیاز درونی داشته باشند که به کاردستی یا هر هنر دیگر گرایش پیدا کنند . ولی چطور این

احساس نیاز را به وجود بیاوریم ؟ جواب این سوال یکی همان راهکاره برای انتخاب و انگیزه دادن به کودکان که من به شرح زیر برایتان بیان خواهم کرد.



نقش بازی و اولویت آن در آموزش کاردستی

حس بازی و اینکه بچه ها میتوانند با دست ساخته های خود بازی کنند حس خوبی را به بچه ها میدهد. مثلا ساخت فوتبال دستی - یا حلقه پرتاب یا هرکاردستی که میتوان با آن بازی کرد. توجه به مقوله بازی یکی از اصلی ترین شاخصه های هنر و آموزش بچه ها است که متاسفانه خیلی از مربیان توجه چندانی به آن ندارند . بازی به بچه ا انگیز میدهد و این انگیزه باعث میشود آنها با اشتیاق بیشتری کار هنری را انجام دهند.

حس رقابت و قهرمانی و احساس بزرگ شدن

یک راهکار دیگر بعد از بازی حس رقابت و قهرمانی است که باعث میشود بچه ها احساس نیاز درونی در خود به وجود بیاورند . مثلا ساخت ماسک های شخصیت ای انیمیشنی و سینمایی این حس قهرمانی و.. در بچه ها به وجود می آورد . برای دختر بچه ها هم این حس برتری و زیبایی و ولایی در ساخت کاردستی هایی مانند تاج فرشته می تواند حس خوبی منتقل کند یا کاردستی گل سر کاغذی یا ماسک های فرشته و ...

برای تو مادرم این کاردستی را ساخته ام

یک راهکار دیگر توجه به مقوله دوست داشتن است به نحوی که بچه ها احساس کنند ساخته های آنها میتواند هدیه ای باشد برای پدر مادر و معلم این ساخته میتواند کاردستی های سه بعدی و برجسته باشد... .

شما میتوانید این کارها را انجام دهید

راهکار بعدی ایجاد حس توانمندی در کودکان است با این رویکرد که آنها میتوانند در تزئین کلاس ـ مدرسه و منزل خود نقش داشته باشند این حس توانمندی و بزرگ شدن باعث میشود کودکان احساس کنند میتوانند کار یا اثری ارزشمند و مورد توجه بزرگترها به وجود بیاورند مانند ساخت قاب عکسای ساده با مقوا و یا چوب. ساخت آویزها زیبا برای مناسبت های مختلف و...

اگر توجه کرده باشید من تمام این راهکارها را به صورت ساده و خلاصه برای شما بیان میکنم که شما اندکی در این خصوص بیندیشیید . وقتی شرایط به اینگونه است و شما با بچه ها کار میکنید بایستی این کارها و راهکارها را با شیوه های اجرایی مناسب انجام دهید تا دیگر در کلاس شاهد بی علاقگی وو.. بچه ها نباشید.



چرا بچه ها کاردستی را بیشنر دوست دارند

حال به سوال اصلی این مقاله بپردازم همانطور که بیان شد بچه ها در ساخت کاردستی بیشتر احساس بازی و سرگرمی مکیند بیشتر حس کنجکاوی آنها تحریک میشود . در کاردستی بچه ها به دنبال لایه های پنهان وجودی خودشان هستند میخواهند ببینند می توانند انجام دهند یا نه ـ به گونه ای خودشان را محک میزنند و در نتیجه گرایش بیشتری به کاردستی دارند . بچه ها در ساخت کاردستی اصلا به این فکر نمی کنند که کاردستی انجام میشود یا نه در ذهن آنها در مرحله اول این موضوع پر رنگ است که آیا می توانند آن را بسازند یا نه و این حس کنجکاوی است که آنها را مشتاق میکند من در آموزشهای خودم از این حس کنجکاوی بسیار استفاده کرده ام و بچه ها را با این ترفند به کاردستی بیشتر مشتاق کرده ام

توجه کنید من در درس موضوع نقاشی را چگونه انتخاب کنیم یاد آوری کردم که دادن موضوع شرایط و مراحلی دارد و شما نمیتوانید به راحتی یک موضوع را مطرح کنید. بلکه باید برای آن شیوه اجرایی تعریف کنید در آموزش کاردستی به کودکان دبستانی نیز به همین صورت است شما بعد از اینکه تمام این مراحل و راهکارهای مطرح شده انجام دادید نوبت میرسد به نحوی بیان موضوع کاردستی . و این نحوی بیان هم باعث میشود برای بچه ها انگیزه به وجود بیاید .



من در انتهای این مقاله میخواهم شما به انواع کاردستی برای کودکان فکر کنید . و یک دسته بندی برای این منظور داشته باشید و اگر این مطلب را خوب درک کرده باشید مطمنا می توانید همین راهکارها را در نقاشی نیز به کار بگیرید تا بچه ها بیشتر و بیشتر به نقاشی گرایش پیدا کنند.

www.artkoodak.ir

سایت هنر کودکان

۱۳۹۸